

საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი
რესურსების მინისტრი

ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა № 1-195

ქ. თბილისი

„ 02 „ „ 04 „ 2009წ.

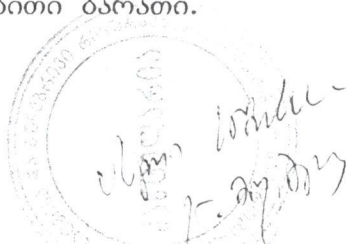
ს.ს. „არწივის ხეობა“-ზე გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის გაცემის
შესახებ

„ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონის 24 მუხლის,
მე-4 პუნქტისა და „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს
კანონის მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ :

1. გაიცეს ს.ს. „არწივის ხეობა“-ზე გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა –
დელოფლისწყაროს რაიონში, კირის წარმოებაზე;
2. ნებართვის მფლობელმა უზრუნველყოს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით
გათვალისწინებული სანებართვო პირობების შესრულება;
3. ნებართვა გაიცეს განუსაზღვრელი ვადით;
4. ეს ბრძანება დაუყონებლივ გაეგზავნოს ნებართვის მფლობელს
5. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს საქართველოს მთავრობაში (ქ. თბილისი,
ინგოროყვას ქუჩა №7) მისი ძალაში შესვლიდან ერთი თვის ვადაში.

საფუძველი: ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა №36; 24.03.09წ. და
ლიცენზიებისა და ნებართვების სამსახურის უფროსის ნიკოლოზ ჭახნაკიას
მოხსენებითი ბარათი.

Handwritten signature

გიორგი ხაჩიძე
მინისტრი

საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტრო
MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND NATURAL RESOURCES OF GEORGIA

საქართველო, 0114, თბილისი, გ. გულუას ქ.6, ტელ: 72-72-00, 72-72-20, ფაქსი: 72-72-37

ეკოლოგიური ექსპერტიზის
დასკვნა პროექტზე

№ 36

“ 24 ” 03 2009 წ

1. საქმიანობის დასახელება – „კირის წარმოება“;
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი –
ს.ს. „არწივის ხეობა“; დედოფლისწყაროს რ-ნი, სოფ. წითელწყარო;
3. განხორციელების ადგილი – დედოფლისწყაროს რ-ნი, სოფ. წითელწყარო;
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი – 04.03.09წ;
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ – შ.პ.ს. „გამა“.

II. ძირითადი საპროექტო ბაღაჟყმეტილებანი

ს.ს. „არწივის ხეობა“-ს მიერ გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მიღების მიზნით, ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე განსახილველად წარმოდგენილია: „კირქვის გადამამუშავებელი საწარმოს მიმდინარე საქმიანობის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში“.

საწარმოო ობიექტი, რომელიც ფუნქციონირებს გასული საუკუნის სამოციანი წლების დასაწყისიდან, განთავსებულია დედოფლისწყაროს რაიონში, სოფელ წითელწყაროს მიმდებარე ტერიტორიაზე. აღნიშნული საწარმო უახლოესი საცხოვრებელი ზონიდან დაცილებულია 1200 მეტრით, რკინიგზის სადგურ „დედოფლისწყარო“-დან - 4 კმ-ით, ხოლო ცენტრალური საავტომობილო გზიდან - 2,7 კმ-ით. საწარმოდან 800 მეტრის დაცილებით მდებარეობს უმოქმედო ასფალტ-ბეტონის ქარხანა, ხოლო 1100 მეტრის დაცილებით ყოფილი წისქვილკომბინატი, რომელიც არ ფუნქციონირებს. საწარმოს განთავსების მიკრორაიონი წარმოადგენს ჩამოყალიბებულ სამრეწველო ტერიტორიას, რომელიც წლების განმავლობაში განიცდიდა ძლიერ ტექნოგენურ და ანტროპოგენურ დატვირთვას. ტერიტორიას უშუალოდ ესაზღვრება სასოფლო-სამეურნეო სავარგულები და საძოვრები, რომლებიც მცენარეულობის მრავალფეროვნებით არ გამოირჩევა. საწარმოს საქმიანი ეზო შემოღობილია და მისი ტერიტორიის 35-40% გამწვანებულია კულტურული მცენარეებით.

ვინაიდან საწარმო მოქმედი ობიექტია შესაძლო ალტერნატიული ვარიანტებიდან განხილული იქნა არაქმედების ალტერნატივა და მწარმოებლურობის შემცირება/გადიდების ალტერნატივა. საწარმოს მწარმოებლურობის გაზრდასთან დაკავშირებული სოციალური ეფექტი დადებითია, რადგან ადგილი ექნება ახალი სამუშაო ადგილების შექმნას და შესაბამისად, დედოფლისწყაროს რაიონის მოსახლეობის სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესებას.

წარმოდგენილ ანგარიშში განხილულია საქართველოს კანონმდებლობა გარემოს დაცვის სფეროში, გარემოს დაცვის სტანდარტები და ნორმატიული აქტები, საინჟინრო-ტექნიკური ასპექტები და ეკოლოგიური შეფასება: ობიექტის აღწერა, წარმოების ორგანიზაცია და ძირითადი ტექნოლოგიური გადაწყვეტილებები, მუშაობის რეჟიმი, ტრანსპორტი, წყალმომარაგება და კანალიზაცია, ხანძანსაწინააღმდეგო სისტემა, შრომის დაცვა და უსაფრთხოების ტექნიკა, სანიტარულ-ჰიგიენური პირობები, გარემოს ფონური მონაცემები და გარემოსდაცვითი ღონისძიებები: საწარმოს განთავსების ტერიტორიის ფიზიკურ-გეოგრაფიული დახასიათება, გეოლოგიური და სეისმური პირობები, ნიადაგების მდგომარეობა, ჰიდროგეოლოგია და ჰიდროლოგია, კლიმატი და მეტეოროლოგიური პირობები, ატმოსფერული ჰაერის ხარისხი, ბიოლოგიური გარემო, ცვლილებების მიმართ მგძნობიარე უბნები, სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურა, სოციალურ-ეკონომიკური გარემოს ზოგადი დახასიათება. ზემოქმედების რეცეპტორებიდან განხილულია ატმოსფერული ჰაერი, წყლის გარემო, მიწის რესურსი და სხვა რესურსები, ასევე სოციალურ-ეკონომიკური გარემო. მოსალოდნელი ზემოქმედება შეფასებულია ზოგადი კლასიფიკაციის მიხედვით და განსაზღვრულია გარემოზე ზეგავლენის შემცირების ღონისძიებები.

საწარმოს პროფილია კირქვის ნედლეულის მოპოვება და დახარისხება-გადამამუშავება, ასევე კირქვიდან კირის წარმოება და რედიზაცია. საწარმოს ფაქტიური სიმძლავრეა 700 000 ტონა კირქვის წარმოება. პერსპექტივაში დაგეგმილია კირის გამოსაწვავი ღუმელების სამი ღუმელი ამოქმედება, რომელიც გასული საუკუნის 80-იანი წლებიდან

არ ფუნქციონირებს. საწარმოში დაგეგმილია კირის წარმოების განახლება და აღნიშნული ღუმელების რეკონსტრუქცია. კირის გამოწვის პროცესში, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებების რაოდენობის შემცირების მიზნით, დაგეგმილია ბუნებრივი აირის გამოყენება. საწარმოს ადმინისტრაციის ინფორმაციით ორი ღუმელის (ტევადობაა 100 მ³) ამოქმედებისათვის საჭიროა მცირე მოცულობის სარეკონსტრუქციო სამუშაოების ჩატარება, ხოლო მესამე ღუმელის (ტევადობაა 70 მ³) ამოქმედებისათვის საჭიროა კაპიტალური სარემონტო სამუშაოები. ღუმელებიდან დღეში მიღებული იქნება საშუალოდ 35-40 ტონა კირი, ხოლო წელიწადში 13 000 ტონა. მზა პროდუქციის განთავსებისათვის საქმიანი ეზოს ტერიტორიაზე არსებულ ერთსართულიან კაპიტალურ შენობაში მოეწყობა სასაწყობო მეურნეობა.

საწარმოს შემადგენლობაში შედის: კირქვის კარიერი ფართობით - 80 ჰა, კირქვის სამსხვრევ-დამხარისხებელი საამქრო, კირის გამოსაწვავი ღუმელები და საქმიანი ეზო.

საწარმოს ტექნოლოგიური სქემა მოიცავს შემდეგ ოპერაციებს: კირქვის ნედლეულის მოპოვებას ღია კარიერზე ბურღვა-აფეთქებითი მეთოდით, კირქვის ნედლეულის ტრანსპორტირებას სამსხვრევ-დამხარისხებელი საამქროსა და კირის საწვავ ღუმელებამდე, კირქვის ნედლეულის დამუშავებას, სხვადასხვა ფრაქციის პროდუქციის მიღებასა და დასაწყობებას, კირქვის გამოწვას კირის ღუმელებში და კირის მზა პროდუქციის რეალიზაციას, მზა პროდუქციის ხარისხის კონტროლს, პროდუქციის დატვირთვას სატრანსპორტო საშუალებებზე და მის გატანას საწარმოს ტერიტორიიდან, საწარმოო ნარჩენების მართვას.

საწარმოს სამუშაო რეჟიმი ერთ ცვლიანი (8 საათიანი) 250 სამუშაო დღე წელიწადში. პერსონალის რაოდენობა შეადგენს 46 კაცს.

საწარმოს ელექტრომომარაგება ხდება 10 კვტ-იანი ფიდერიდან, 4,5 კმ-ის სიგრძის ხაზით. საწარმოს ტერიტორიაზე დამონტაჟებულია საკუთარი ტრანსფორმატორი.

საწარმოს საქმიანი ეზოს ტერიტორიაზე განთავსებულია ავტოპარკი და მექანიკური სახელოსნო. ეზოს მისასვლელი გზები მოხრეშილია, მოწყობილია ღამის განათება. ეზოს ტერიტორიაზე განთავსებულია დიზელის საწვავის შესანახი 20 მ³ ტევადობის მიწისქვეშა ჰორიზინტალური რეზერვუარი, რომელზეც მოწყობილია სავენტილაციო 2,5 მეტრი სიმაღლის მილი სარქველით.

საწარმოს საქმიანი ეზოს სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგება ხორციელდება წყალსადენის წყლით, ხოლო ტექნიკური მიზნებისათვის (სამსხვრევ-დამხარისხებელ საამქროში ნედლეულის დანამვა და სხვა) გამოყენებულია ავტოცისტერნებით მოტანილი წყალი, რისთვისაც საამქროს ტერიტორიაზე დამონტაჟებულია 20 მ³ ტევადობის ლითონის სამარაგო რეზერვუარი. საწარმოში მიმდინარე ტექნოლოგიური პროცესების სპეციფიკის გათვალისწინებით ტექნიკური წყალი მოიხმარება სრულად და საწარმოო ჩამდინარე წყლების წარმოქმნას ადგილი არ ექნება. ვინაიდან, საწარმოს განთავსების რაიონი არაკანალიზებულია, სამეურნეო ფეკალური ჩამდინარე წყლების შეგროვებისათვის მოწყობილია ჰერმეტიული საასენიზაციო (ამოსანიჩბი) ორმო, რომლის დაცვის თაობაზე საწარმოს ხელშეკრულება გაფორმებული აქვს ქ. დედოფლისწყაროს წყალკანალის მუნიციპალურ სამსახურთან.

საწარმოში ტექნიკური უსაფრთხოების და შრომის დაცვის საკითხების მიმდინარეობაზე ზედამხედველობას ახორციელებს უსაფრთხოების ტექნიკის ინჟინერი. პერსონალს სამუშაოზე მიღების დროს და შრომის დასრულებისას წელიწადში ორჯერ უტარდება სწავლება და ტესტირება პროფესიული უსაფრთხოების დანიშნული შრომის დაცვის საკითხებზე. პრსონალი უზრუნველყოფილი იქნება სპეციალური ინდივიდუალური დაცვის

საშუალებებით. ამასთანავე საწარმო უზრუნველყოფს მოსახურე პერსონალის პროფილაქტიკური სამედიცინო შემოწმების ორგანიზაციას.

საწარმოს ფუნქციონირების პროცესში ხმაურის გავრცელების დონეების ნორმირებულ სიდიდეზე გადაჭარბებას ადგილი არ ექნება. რადიაციული მონიტორინგის პროცესში გაზომვის შედეგების მიხედვით, საკვლევ ტერიტორიაზე უკონტროლო რადიოაქტიური წყაროები და რადიოაქტიური დაბინძურება არ გამოვლენილა.

წარმოდგენილი ანგარიშის მიხედვით, ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა (არაორგანული მტვერი, NO, SO₂, CO და სხვა) გავრცელების პროგრამული მოდელირება შესრულდა, მავნე ნივთიერებათა შესაძლებელი გავრცელების თვალსაზრისით უკიდურეს მეტეოროლოგიურ პირობებში (ციკლონური ხასიათის სუსტი ფონური ქარი, შესაბამისი კლიმატური ზონის ყველაზე ცხელი თვის საშუალო ტემპერატურა და სხვა), პროგრამა "ეკოლოგ-3.00"-ის საშუალებით. გათვლებით დადგინდა, რომ საწარმოს ფუნქციონირებისას, ფონური დაბინძურების გათვალისწინებით, არც ერთი მავნე ნივთიერებისა და ჯამური ზემოქმედების არც ერთი ჯგუფის მიმართ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა გაანგარიშებული მაქსიმალური კონცენტრაციები არ გადააჭარბებს ნორმებით დადგენილ შესაბამის მაჩვენებლებს უახლოესი 500 მეტრიანი ზონის საზღვარზე. აქედან გამომდინარე საწარმოს ფუნქციონირება საშტატო რეჟიმში არ გამოიწვევს მიმდებარე ტერიტორიის ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მნიშვნელოვან გაუარესებას.

ანგარიშის თანახმად საწარმოს მიმდინარე საქმიანობის შედეგად ლანდშაფტის მნიშვნელოვანი ცვლილებები არ აღინიშნება და არც მომავალშია მოსალოდნელი. მიმდებარე ტერიტორიების ვიზუალური აუდიტის დროს საქართველოს წითელი ნუსხით დაცული ფლორისა და ფაუნის სახეობები არ გამოვლენილა, შესაბამისად მცენარეულ და ცხოველათა სამყაროზე საწარმოს ფუნქციონირებით გამოწვეული უარყოფითი ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

საკვლევ ტერიტორიის ვიზუალური აუდიტის პროცესში კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლები არ ყოფილა გამოვლენილი.

კირქვის საბადოს დამუშავების დროს წარმოქმნილი ფუჭი ქანის განთავსებისათვის სამთო მინაკუთვნის მიმდებარედ გამოყოფილია ტერიტორია. ამ ტერიტორიაზე დაგრივილი ფუჭი ქანის გამოყენება გათვალისწინებულია რეკუპტივაციის სამუშაოების წარმოებისათვის.

კირის გამოწვის პროცესში წელიწადში წარმოიქმნება 5200 ტონა ნაცარი, რომელიც დაგროვდება კირის გამოსაწვავი ღუმელების მიმდებარედ მოწყობილ საცავში, ხოლო საბოლოოდ განთავსდება ქ. დედოფლისწყაროს მყარი საყოფაცხოვრებო ნარჩენების პოლიგონზე.

კირქვის სამსხვრევ-დამხარისხებელი საამქრო წარმოადგენს უნარჩენო წარმოებას და მისი ექსპლუატაციის პროცესში საწარმოო ნარჩენები არ წარმოიქმნება.

საწარმოს ექსპლუატაციის პროცესში წარმოქმნილი სახიფათო ნარჩენების (სპეციალური ტექნიკის და ავტოტრანსპორტის ნამუშევარი ზეთები, ნავთობპროდუქტებითა და საპოხი მასალებით დაბინძურებული ნარჩენები (ქალაღდი, ჩვრები და სხვა), ვადაგასული და მწყობრიდან გამოსული აკუმულატორები და სხვა,) მოსაგროვებლად გამოყოფილია სპეციალური ჰერმეტიკული ჭურჭელი და ცალკე ერთსართულიან კაპიტალურ შენობაში მოწყობილია სათავსო, საიდანაც სახიფათო ნარჩენების გატანა ხდება პერიოდულად (დაგროვების მიხედვით), ამ საქმიანობაზე სათანადო გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის ქონე კონტრაქტორის მიერ.

საყოფაცხოვრებო ნარჩენების შესაგროვებლად საქმიანი ეზოს ტერიტორიაზე განთავსებულია ურნები და სპეციალური ბუნკერი, საიდანაც ქ. დედოფლისწყაროს დასუფთავების მინიციპალურ სამსახურთან გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე, ნარჩენების გატანა ხდება ქალაქ დედოფლისწყაროს ნაგავსაყრელზე. აღნიშნულის გათვალისწინებით შეიძლება ითქვას, რომ საწარმოს ტერიტორიაზე წარმოქმნილი ნარჩენების მართვის საკითხი გადაწყვეტილია ქვეყანაში მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

საწარმოს ტერიტორიაზე მოეწყო სასანიტარო წყლების შეგროვების სისტემა. სატრანსპორტო საშუალებების სამრეცხაო მოწყობილია საქმიანი ეზოს ტერიტორიაზე, რომლის ჩამდინარე წყლები გროვდება საასენიზაციო ორმოში. საწარმოს გარემოსდაცვითი მენეჯმენტისა და დაგეგმილი შემარბილებელი ღონისძიებების შესრულების პირობებში წყლის გარემოზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება არ არის მოსალოდნელი.

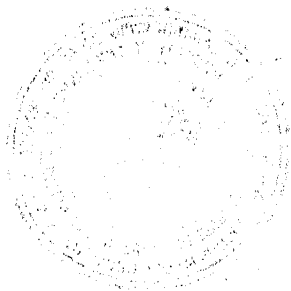
სამსხრევ-დამხარისხებელი საამქროს და კირის გამოსაწვავი ღუმელების ექსპლუატაციის პროცესში წარმოქმნილი ნარჩენების მართვის წესების დაცვის გათვალისწინებით, ნიადაგის და გრუნტის დაბინძურების რისკი მინიმალურია.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის პროცესში დამოუკიდებელი ექსპერტების მიერ გამოთქმული მოსაზრებები საფუძვლად უდევს წინამდებარე დასკვნის მესამე თავს.

III. პირობები

1. საწარმოს ხელმძღვანელობის მიერ 6 თვის ვადაში დამუშავდეს და შეთანხმდეს საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროსთან მონიტორინგის (თვითმონიტორინგის) კონკრეტული გეგმა;
2. უზრუნველყოფილ იქნას ხანძარსაწინააღმდეგო მოწყობილობების და ინვენტარის მუდმივი მზადყოფნა.
3. შემარბილებელ ღონისძიებებში გათვალისწინებული უნდა იყოს:
 - ტრანსპორტირებისას, კირქვით დატვირთული მანქანების ასპირაციული გარსაცმით გადახურვა;
 - ბურღვა-აფეთქებითი სამუშაოების, მცირე ზომის მუხტებით შესრულება;
 - სამსხვრევ-დამხარისხებელ უბნებზე მომსახურე პერსონალის, აირმტვერდამჭერი ნიღბებით აღჭურვა.
4. წარმოქმნილი სახიფათო ნარჩენები განთავსების, გადამუშავების ან გაუვნებელყოფის მიზნით გადაეცეს აღნიშნულ საქმიანობაზე გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მქონე ორგანიზაციას;
5. კირის გამოსაწვავი ღუმელების ექსპლუატაციის პროცესში წარმოქმნილი ნაცარი, მის საყოფაცხოვრებო ნარჩენების პოლიგონზე განთავსების ან მისი სხვა მეთოდით გაუვნებელყოფაზე გადაწყვეტილების მიღებამდე, შემოწმდეს მძიმე მეტალების და სხვა ტოქსიკური მინარეგების შემცველობაზე;
6. შესრულდეს წარმოდგენილ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მე-13 თავში (დასკნები და რეკომენდაციები და რეკომენდაციები) ნ1 გვ.-ზე მითითებული რეკომენდაციები.

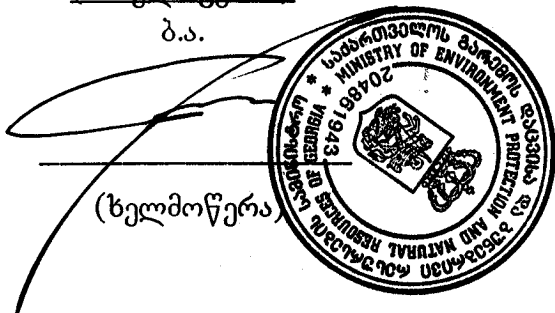
IV. დასკვნა

ს.ს. „არწივის ხეობა“-ს მიერ გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მიღების მიზნით ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი „კირქვის გადამამუშავებელი საწარმოს მიმდინარე საქმიანობის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში“-ს მიხედვით საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია წინამდებარე დასკვნის III თავში მოყვანილი პირობების გათვალისწინების შემთხვევაში.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით.

ლიცენზიებისა და ნებართვების
სამსახურის უფროსი:
ნიკოლოზ ჭახნაკია
(სახელი, გვარი)

ბ.ა.

(ხელმოწერა)

საქართველოს გარემოს დაცვისა
და ბუნებრივი რესურსების სამინისტრო

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა № 00203

კოდი **M D I**

„02“ „04“ 2009 წ.

1. ნებართვის მიმღები სუბიექტი . ს.ს „არწივის ხეობა“

2. საქმიანობის მიზანი ყირის წარმოება

3. განსახორციელებელი საქმიანობის აღვლმდებარეობა დელიჯოდსყაროს რაიონი, სოფ. წითელწყარო

4. დოკუმენტაციის მომამზადებელი ორგანიზაცია სსჯ ფრეზა „გემა“

5. ნებართვის მისაღებად წარმოდგენილი დოკუმენტაცია გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში

6. ნებართვის გაცემის საუქმელო ეკოლოგიური ასპექტების დასაზრად შედეგები №36; 24.03.09

7. ნებართვის პირობები ნებასთვა მოქმედებს ეკოლოგიური ასპექტების დასაზრად ვალუაიონს. პირობების შეს. პირობით

გარემოზე ზემოქმედების სეპაროვა ვაცეკვლია:
საქართველოს გახეობს დაცვისა და ბუნებრივი
ხესუხეების სამინისტროს შიერ

საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი ხესუხეების სამინისტროს
ბუნებრივი ხესუხეების სამინისტროს
უფლებამოსილი წარმომადგენელი (გვარი, ხსელი, თანამდებობა)
ლოცებნიერისა და ნებახვევის
სამსახურის უფროსი

ნიულოთბ ჭახნაყა

დამკვეთი: გახეობს დაცვისა და ბუნებრივი ხესუხეების სამინისტრო
დამამზადებელი: შპს "ეინანსები"
ს.ფ.ს. ხეგისტაციის №2-0360